

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **F. M.**, zastoupený JUDr. Petrem Navrátilem, advokátem se sídlem Joštova 138/4, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. 10. 2025, č. j. 41 A 11/2025-29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal dne 6. 5. 2015 Ministerstvu vnitra (dále „*ministerstvo*“) žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území podle § 67 odst. 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“). Rozhodnutím ze dne 15. 1. 2025, č. j. OAM-7119-134/TP-2015, ministerstvo žalobcovu žádost podle § 75 odst. 2 písm. f) zákona o pobytu cizinců zamítlo. Odvolání žalobce žalovaná rozhodnutím ze dne 26. 3. 2025, č. j. MV-28841-7/SO-2025, zamítla a rozhodnutí ministerstva potvrdila.

[2] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Ten ji výše uvedeným usnesením odmítl pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“) ve spojení s § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Dle doručky ve správním spisu bylo rozhodnutí žalované doručeno do datové schránky tehdejší zástupkyně žalobce dne 31. 3. 2025. Třicetidenní lhůta k podání žaloby podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců uplynula dne 30. 4. 2025. Žalobce však podal žalobu, prostřednictvím svého nynějšího zástupce, datovou schránkou až 30. 5. 2025. Žaloba tedy byla podle krajského soudu podána opožděně, přičemž zmeškání lhůty nelze prominout.

[3] Žalobce (dále „*stěžovatel*“) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení a věc vrátil krajskému

soudu k dalšímu řízení. Námitky podřadil pod kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s.

[4] Stěžovatel namítal rozpor třicetidenní lhůty pro podání žaloby dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců s ústavním pořádkem a unijním právem, jelikož podle jeho názoru porušuje právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie. Podle stěžovatele musí být stanovená lhůta přiměřená povaze věci. Zkrácení zákonné lhůty na polovinu oproti obecným dvěma měsícům podle § 72 s. ř. s. bez jakéhokoli odůvodnění či kompenzačního mechanismu nepoměrně zatěžuje cizince oproti ostatním účastníkům správních řízení, nadto v agendě, která má pro cizince zásadní význam. V daném případě šlo o otázku povolení k trvalému pobytu v řízení, které trvalo zhruba deset let.

[5] Dále stěžovatel namítal rozpor § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců rovněž s unijními zásadami rovnocennosti a efektivy, jakož i se zásadou přiměřenosti, a to z důvodu absolutní neprominutelnosti zmeškání třicetidenní žalobní lhůty. V případě, že Nejvyšší správní soud dospěje k závěru o nemožnosti prominutí zmeškané lhůty, je dle stěžovatele namíste aplikovat princip *restitutio in integrum* a vrátit věc krajskému soudu k posouzení důvodů omluvy zmeškání.

[6] Podle stěžovatele existující judikatura umožňuje ústavně konformní výklad. Nejvyšší správní soud již dříve připustil, že striktní výklad prekluzivních lhůt ustupuje ústavním garancím, pokud by došlo k odepření spravedlnosti. Evropský soud pro lidská práva pak zdůraznil, že lhůty musí poskytovat dostatečný prostor k přípravě kvalifikovaného podání. Zkrácená žalobní lhůta představuje procesní překážku pro uplatnění hmotného práva. Podle Ústavního soudu platí, že čím závažnější je zásah do základních práv, tím robustnější má být soudní ochrana.

[7] Žalovaná se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti pouze stručně ztotožnila s napadeným usnesením krajského soudu.

[8] Nejvyšší správní soud předně poznamenává, že ačkoli stěžovatel výslovně uplatnil kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s., tak při odmítnutí žaloby přichází pojmově v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Jde o zvláštní ustanovení ve vztahu k ostatním důvodům podle § 103 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS).

[9] Jelikož se jedná o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, je s ohledem na § 104a odst. 1 s. ř. s. nutné před samotným věcným přezkumem nejprve posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném do 31. 3. 2021 v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační

pokračování

stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) v rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu se posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení tohoto soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28).

[10] Kasační stížnost je **nepřijatelná**.

[11] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že stěžovatel v kasační stížnosti nezpochybňuje ani skutečnost, že mu rozhodnutí žalované bylo doručeno (do datové schránky jeho tehdejší zástupkyně) dne 31. 3. 2025, a ani to, že žalobu ke krajskému soudu podal dne 30. 5. 2025. Nejvyšší správní soud navíc obě skutečnosti ověřil ze správního spisu, resp. spisu krajského soudu.

[12] Podstatou kasační argumentace je tvrzení, že třicetidenní lhůta podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je neústavní a v rozporu s unijním právem.

[13] Dle ustálené judikatury Ústavního soudu „[s]myslem právního institutu lhůty je snížení entropie (neurčitosti) při uplatňování práv, resp. pravomocí, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích (což hraje zejména důležitou roli z hlediska dokazování v případech sporů), urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů. Tyto důvody vedly k zavedení lhůt již před tisíci lety“ (náleze ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, č. 30/1998 Sb., a na něj navazující náleze ze dne 2. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 216/18, odst. 23). „Zrušení lhůt porušuje zásady právního státu, neboť významně zasahuje do principu právních jistot, který je jednou ze základních náležitostí současných demokratických právních systémů. Lhůta sama o sobě nemůže být protiústavní. Může se však takto jevit s ohledem na konkrétní okolnosti“ (náleze Ústavního soudu ze 6. 6. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 46/2000, č. 279/2001 Sb.).

[14] Otázkou ústavnosti třicetidenní lhůty pro podání žaloby stanovené v § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, jehož formulace se od účinnosti tohoto zákona dosud nezměnila, se Ústavní soud zabýval v usnesení ze dne 5. 3. 2002, sp. zn. I. ÚS 609/01. Dospěl k závěru, že lhůta je souladná s ústavním pořádkem a vytváří stejné podmínky pro všechny dotčené osoby bez diskriminace. K tomuto závěru se následně Ústavní soud plně přihlásil také ve svém plenárním nálezu ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09, č. 9/2010 Sb., odst. 30, či v usnesení ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. I. ÚS 1543/20. Nejvyšší správní soud uvedený závěr následoval v rozsudcích ze dne 20. 10. 2016, č. j. 2 Azs 235/2016 - 29, odst. [9] až [11], ze dne 29. 11. 2019, č. j. 5 Azs 392/2019 - 28, odst. [24] až [26], či v usnesení ze dne 9. 10. 2025, č. j. 1 Azs 142/2025 - 43, odst. [8].

[15] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 4. 2017, č. j. 2 Azs 60/2017 - 48, posuzoval patnáctidenní lhůtu pro podání žaloby podle § 32 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Dospěl k závěru, že uvedená lhůta, jež je svojí délkou poloviční ve srovnání

s třicetidenní lhůtou podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, není neústavní ani rozporná s unijním právem. Neshledal její diskriminační charakter, a tedy ani porušení zásady rovnocennosti. S odkazem na judikaturu Soudního dvora EU neshledal rozpor ani se zásadou efektivit. Uvedený rozsudek tak dostatečně odpovídá na kasační námitky stran rozporu s unijním právem uplatněné ve vztahu ke lhůtě podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

[16] Judikatura Nejvyššího správního soudu se opakovaně zabývala rovněž ústavností právní úpravy neumožňující prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby (viz usnesení č. j. 1 Azs 142/2025 - 43, odst. [8]).

[17] Ke stěžovatelským námitkám tedy již existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu. Nejvyšší správní soud tuto judikaturu neshledal rozpornou a není zde prostor ani důvod pro odchýlení se od ní. Taktéž soud nedospěl ani k závěru, že by se krajský soud v napadeném usnesení dopustil zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[18] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, odst. [53], a usnesení tohoto soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS, odst. [18]). Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované jako úspěšnému účastníkovi žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nad rámec její běžné činnosti nevznikly, a proto ani ona nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2026

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu